

MATERIAŁY BAWEŁNIANE	N O R M A B R A N Ż O W A		BN-90
	Tkaniny bawełniane surowe		7533-06
	Stopnie jakości		Zamiast BN-77/7533-06
			Grupa katalogowa 1163

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są stopnie jakości oraz długości sztuk tkanin surowych bawełnianych, bawełnopodobnych oraz mieszanych o charakterze bawełnianym objętych SWW podbranża 1916, z wyjątkiem tkanin technicznych i specjalnych.

2. STOPNIE JAKOŚCI

2.1. Podstawy stopniowania. W tkaninach wyprodukowanych zgodnie z wzorcem technologicznym zawartym w dokumentacji techniczno-technologicznej rozróżnia się trzy stopnie jakości w zależności od:

a) wielkości odchyłek technologicznych wskaźników jakości wymienionych w 2.2.1 oraz innych wskaźników, których konieczność sprawdzenia wynika z dokumentacji techniczno-technologicznej,

b) liczby błędów podanych w 2.2.2 określonych w PN-73/P-06709 i scharakteryzowanych w 2.3 występujących na określonej długości tkaniny.

2.2. Charakterystyka stopni jakości

2.2.1. Dopuszczalne odchyłki wybranych wskaźników jakości — wg tabl. 1.

Tablica 1

Wskaźnik	Jakość	
	1	2 i 3
Liczba nitek wątku na 1 dm	wg dokumentacji techniczno-technologicznej	dopuszczalna ujemna odchyłka zwiększona najwyżej: dwukrotnie
Masa powierzchniowa		półtorakrotnie

2.2.2. Dopuszczalna liczba błędów¹⁾ — wg tabl. 2.

2.3. Charakterystyka błędów

2.3.1. Charakterystyka błędów niedopuszczalnych.

W tkaninach surowych przeznaczonych do wykończenia błędami niedopuszczalnymi są:

- nieoczyszczona powierzchnia tkaniny ze zwisających nitek, nieprawidłowych węzłów i pęków,
- zabrudzenia i plamy przenikające na inne warstwy tkaniny,
- uszkodzone krajki: oderwania (brak krajki), rozzerwania, postrzępienia.

¹⁾ Jeżeli uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą nie postanawiają inaczej.

Tablica 2

Rodzaje błędów	Dopuszczalna liczba błędów na długości 100 m									
	jakość 1		jakość 2				jakość 3			
	szerokość tkaniny wykończonej, cm									
	do 100	powyżej 100	do 100	powyżej 100	do 100	powyżej 100	do 100	powyżej 100	do 100	powyżej 100
Niezasadnicze	8	12	20	12	30	18	30	18	45	27
Zasadnicze	4	6	10	6	15	9	15	9	22	13
Rozproszone	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1

W sztukach krótszych niż 100 m liczba błędów powinna być proporcjonalnie mniejsza, w dłuższych może być proporcjonalnie większa. Za błąd zasadniczy, jeżeli nie wystąpił, mogą być przyjęte dwa błędy niezasadnicze. Dwa błędy występujące w odległości nie większej niż 10 cm należy liczyć jako jeden błąd zasadniczy.

Zgłoszona przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Włókiennictwa dnia 19 marca 1990 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 października 1990 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 7/1990, poz. 15)

2.3.2. Charakterystyka błędów dopuszczalnych — wg załącznika.

2.4. Ustalenie stopnia jakości. Na podstawie badań laboratoryjnych sztuk reprezentujących partię oraz stwierdzonej liczby błędów wg 2.2.2 należy ustalić stopień jakości każdej sztuki tkaniny. W przypadku stwierdzenia w sztuce cech odpowiadających różnym stopniom jakości, należy ustalić stopień wg cechy kwalifikującej sztukę do najniższego stopnia jakości.

3. DŁUGOŚCI SZTUK I RESZTEK

3.1. Minimalne długości sztuk¹⁾

120 m — dla tkanin wykończonych o szerokości do 100 cm,

70 m — dla tkanin wykończonych o szerokości powyżej 100 cm oraz dla tkanin z przędz odpadkowych, welwetów i texasów,

40 m — dla tkanin typu frotte.

W partii tkanin dopuszcza się 5% sztuk krótszych o długości nie mniejszej niż 20 m.

3.2. Długości resztek¹⁾ — bez względu na asortyment tkanin i szerokość:

grupa I — powyżej 10 do 20 m,

grupa II — powyżej 2 do 10 m.

¹⁾ Jeżeli uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą nie postanawiają inaczej.

K O N I E C

ZALĄCZNIK

CHARAKTERYSTYKA DOPUSZCZALNYCH BŁĘDÓW

Numer indeksu i nazwa błędów wg PN-73/P-06709		Jednostka miary	Błędy umiejscowione		Rozproszone
			niezasadnicze	zasadnicze	
1	2	3	4	5	6
031	Zabrudzenia jednonitkowe osnowowe ¹⁾	mm	powyżej 30 do 200	powyżej 200 do 1000	krótkie odcinki zabrudzonych nitki na całej powierzchni sztuki
081 160	Blizny jednonitkowe osnowowe ¹⁾ Przeprężone nitki osnowy				—
031	Zabrudzenia jednonitkowe wątkowe	mm	powyżej 30 do połowy szerokości tkaniny	powyżej połowy szerokości tkaniny	krótkie odcinki zabrudzonych nitki na całej powierzchni tkaniny
064 083 160 120	Podwójne nitki wątkowe Blizny wątkowe Przeprężone nitki wątku Nieprawidłowy przeplot pojedynczych nitki wątkowych		powyżej 30 do pełnej szerokości tkaniny	—	—
050	Pomieszania ¹⁾ — mało widoczne — wyraźnie widoczne		pas wątkowy o szerokości, mm	do 50 ²⁾ —	— do 50 ²⁾
170 180	Rozrzedzenia ¹⁾ Zagęszczenia ¹⁾ Zwiększenie odchyłki w liczbie nitki wątku — powyżej 10 do 15% — powyżej 15%	pas wątkowy o szerokości, mm	do 10 —	— do 10	—
040 032	Plamy ¹⁾ Zabrudzenia wielonitkowe ¹⁾ — mało widoczne — wyraźnie widoczne	najdłuższy wymiar, mm	do 30 do 10	powyżej 30 do 100 powyżej 10 do 30	—
040 140	Plamy oliwne i rdzawe Dziury		—	do 20	—
061 062 063 065	Zgrubienia — pojedynczych nitki powyżej trzykrotnej średnicy ¹⁾ — skrętki — obsunięcia — naloty	mm	powyżej 10 do 50	powyżej 50 do 100	—

cd. tablicy

Numer indeksu i nazwa błędów wg PN-73/P-06709		Jednostka miary	Błędy umiejscowione		Rozproszone
			nizasadnicze	zasadnicze	
1	2	3	4	5	6
082 131	Blizny osnowowe wielonitkowe Nieprzeplecenia osnowowe wielonitkowe	mm	do 10	powyżej 10 do 50	—
090 100	Rozsunęcia Parki	—	—	—	występujące na powierzchni o niewielkim natężeniu
131	Nieprzeplecenia osnowowe pojedynczych nitok	mm	do 10	powyżej 10 do 100	—
132 070	Nieprzeplecenia wątkowe ¹⁾ Pętelki ¹⁾	pas wątkowy o szerokości, mm	do 50	—	—
201 i 202	Zniekształcenia powierzchni okrywy — nierównomierna wysokość pętelek i niewystępowanie pętelek	najdłuższy wymiar, mm	—	do 150	nierównomierna wysokość pętelek występująca na całej powierzchni tkaniny
210	Nieprawidłowy raport barwy psującej wygląd tkaniny	—	—	każdy przypadek	—
281 282	Nierównomierność barwy Pasiastość i odcienie	—	—	—	występujące na całej powierzchni w miarę równomiernie o niewielkim natężeniu ³⁾
323	Uszkodzone brzegi, rozsunęcia i dziury	—	—	—	uszkodzenie tkaniny przez rozpinę, każdy metr liczy się za 1 błąd
330 351 352	Zniekształcone brzegi lub krajki ¹⁾	mm	do 200	powyżej 200 do 1000	występujące na całej długości

Plamy i zabrudzenia w tkaninach przeznaczonych do bielenia i druku mogą być zapierane po uzgodnieniu z odbiorcą, przy czym ślady po spraniu nie traktuje się jako błąd.

Krajki w tkaninach surowych bawełnianych i bawełnopodobnych powinny być zbudowane wg zasad określonych w BN-89/7533-07.

¹⁾ W przypadku gdy długość błędu przekracza dopuszczalną wartość błędu zasadniczego, każdy następny odcinek stanowiący wielokrotność liczony jest jako kolejny błąd zasadniczy.

²⁾ W tkaninach z przędz odpadkowych do 200 mm.

³⁾ W teksasach ściernalnych barwnie tkanych błędem rozproszonym jest występująca na całej powierzchni w miarę równomiernie intensywna zmiana natężenia odcienia barwy.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-77/7533-06

- zmieniono liczbę stopni jakości z 2 na 3,
- w charakterystyce dopuszczalnych błędów zlikwidowano podział na tkaniny z przędz czesanych i zgrzeblonych,
- wprowadzono zmiany w długościach sztuk,
- wprowadzono długości resztek.

3. Normy i dokumenty związane

PN-73/P-06709 Tkaniny. Błędy

BN-89/7533-07 Tkaniny bawełniane. Krajki. Zasady budowy

Branżowe zasady budowy i aktualizacji Kodu Towarowo-Materiałowego KTM. Zjednoczenie Przemysłu Bawełnianego, Łódź: 1976.

4. Autor projektu normy — mgr inż. Halina Turza — Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź.